

Een pijpenmaker in Sneek

Hans van der Meulen

Na de uitvoerige publicatie van A. Carmiggelt over de pijpenmakers in Leeuwarden [1] is het stil geworden rond deze nijverheid in Friesland. Toevallig vernam ik dat er in Sneek ook een pijpenmaker actief is geweest [2]. Dit is niet zo verwonderlijk aangezien deze plaats goed over het water bereikbaar is terwijl er daarnaast ook een beperkte aardewerkindustrie aanwezig was. Enkele pottenbakkers die ik toevallig tijdens het onderzoek tegenkwam zijn Auke Johannes (ca. 1690), Beernt Cornelis (1708) en Yme Garlofs, die op 29 mei 1730 in het huwelijk treedt, maar het zullen er ongetwijfeld meer zijn geweest.

In mei 1719 koopt ene Tjepke Claeses, van Jorrijt Siderius, als erfgenaam van de schepen Arnoldus Siderius voor 250 goudguldens, het huis dat hij reeds als huurder bewoonde [3]. In het pand is gelegen naast het *meenthuis* achter de Broeren en grenst aan de haven. In de schuur blijkt een pijpenbakkerij te zijn gevestigd. Het is mij niet bekend of Tjepke het bedrijf zelf heeft opgezet of overgenomen van een voorganger. Hij moet echter de pijpenbakkerij opheffen en alles in de oorspronkelijke staat herstellen. Dit is mogelijk de reden dat hij even later samen met zijn vrouw Achien Indes een huis koopt in het Zuidend, voor 230 goudguldens, om hier zijn bedrijf voort te zetten. Dit pand was eigendom van Tjerk Freerks en is gelegen ten westen van de stadswal aan de *Gemeenestraat* [4]. In de acte staat hij nu als *mr. piepbacker* vermeld. In de trouwregisters voor 1719 staat geen Tjepke Claeses vermeld, waarschijnlijk is hij elders getrouwd. Ook zijn kinderen werden niet in Sneek gedoopt. Wel werd op 29 maart 1709 een kind van hem begraven [5]. Op 16 februari 1721 trouwt ene Tjepke Claeses met Antie Taekes, maar of dit de pijpenmaker is is onduidelijk.

Noten:

1. A. Carmiggelt, De geschiedenis van de Leeuwarder tabakspijpenmakers. Een historisch-archeologische studie. Pijpelogische Kring Nederland (PKN), 1988
2. Met dank aan Paul Smeele en Adri van der Meulen.
3. Nationaal Archief Den Haag (N.A.D.), Oud rechterlijk archief Nedergerecht Sneek, Inv. 193, fol. 166
4. N.A.D., Oud rechterlijk archief Nedergerecht Sneek, Inv. 194, fol. 21
5. N.A.D., Nedergerecht Sneek, Belluidenboeken

Naschrift van de redactie: recentelijk zijn een zevental delen over de Friese aardewerkproductie verschenen. Deel 7 van de hand van Paul Smeele en Adri van der Meulen gaat over de pottenbakkers van Friesland 1750-1950 en geeft een overzicht van de nu bekende Sneeker pottenbakkers.